

Boljševizem in mohamedanstvo.

Javnost stoji splošno pod vtisom boljševiških brezličnih brzojav, v katerih od časa do časa na spreten način poročajo, kako se je zopet kakšna nova mohamedanska republika pridružila moskovski sovjetski republiki, kako se je tu ali tam vršil vsemuslimanski kongres, ki se je navdušeno izrekel za moskovsko sovjetsko misel itd. Zavedeni po teh vestih, mislijo premmogi, da je našlo boljševstvo v muslimanstvu veliko in trdno oporo za hribom in obenem zaveznika za posredni napad na Evropo samo — preko angleških in drugih kolonij evropskih držav. To mnenje je pa zelo napačno in se je moglo razširiti le zato, ker je Centralna Azija tako daleč od nas in zlasti takorekoč brez zvez z ostalim svetom. Kakšni so v resnici odnosi med raznimi muslimanskimi plemeni v Centralni Aziji in moskovskimi komunističnimi oblastniki, zelo zanimivo opisuje ruski socijalist M. Kovalenok. Iz njegovega dopisa, datiranega v Odesi meseca januarja, posnemamo:

Ko je jeseni leta 1917 vihar revolucije podrli ruskega carja in njegov režim, so se prebivalstvu podjarmljenih mohamedanskih pokrajin v Centralni Aziji razširila sreča v veseljem upanju, da je sedaj prišla zlatanje zopet svoboda. Povsodi so nastopili propovedniki, ki so ljudstvu pripovedovali, kako je Bog kaznoval "belega carja" zaradi krivice, storjenih muslimanom. Meseca novembra istega leta je izšla Leninova poslanica "vsem delavcem muslimanom v Ruski Aziji in na vzhodu", ki je naglašala, da so boljševiki raztrgali pogodbo, glasom katere bi se morala Turčija razkosati in "da so od tega trenutka dalje muslimanska vera in tradicije, kulturne in narodne ustanove svobodne in nedotakljive". Spomenica je pozivala muslimane: "Organizirajte vaše narodno življenje po vaših lastnih željah. Pravico imate, da ste neodvisni gospodarji na svoji zemlji".

Naravno je, da so te besede vzbudile med muslimani najradostnejši odmev. Povsodi so se jeli snovati sovjeti in kokandski in turkeštanski parlament sta proglasila svojo avtonomijo v okviru ruske sovjetske republike. Tatarski, Karakirgizski, Sarti, Turkmeni — vsa plemena, ki jih dičijo najboljše državljanske lastnosti: zanesljivost, lejalnost, skromnost, mirnost — so mislili, da se bodo mogli sedaj končno mirno urediti v svoji hiši in se posvetiti vsak svojemu gospodarstvu in pridobitnemu poslu. Toda gorje! Boljševiki so snedli vse svoje lepe obljube in zagospodarili nad muslimani s svojimi krvavimi komisariji, s puško, lakoto in bedo.

V Kokand, nekdanj najbogatejši mesto v Centralni Aziji, je sovjetska vlada poslala sibirski strelce skupaj z bivšimi madžarskimi vojnimi ujetniki na Ruskem. Le-ti so prebivalce decimiral in mesta zažgali. Avtonomiste in njihove družine, sorodnike in prijatelje so po vsej deželi zasledovali in jih postrelili. Rešili so se le najboljši domačini, ki so plačali rdečim komisarijem ogromne svote. Tako so nastali nove vrste bogatejši — boljševiški komisariji, ki so se kakor morski psi nažirali obilja domačinov. Manj premožni muslimani so trumoma umirali pod rdečimi bajoneti. Mošeje in knjižnice v medresah — mohamedanskih visokih šolah, — so porušili in uničili.

V Turkestanu so divjali boljševiki na drug način. Ta velebogata dežela je pridelovala skoraj izključno bombaž, žito je uvažala. Boljševiki so rekli: "Pustimo jih, naj živijo od svoje avtonomije. Uvoz žita se najbrže zabrani!" Zapri so vse turkeštanske meje in vse žitne zaloge naokoli zaplenili. Posledice so se kmalu pokazale: ljudstvo po vaseh je začelo trumoma umirati. Mesta in železniške postaje so bile polne umirajočih pribežnikov. Kruh so dobivali samo Rusi in na skrivnem domači bogataši, ki so plačevali zanj ogromne svote. Vse drugo je bilo obsojeno na smrt. Umrla je vsa lakota skoraj milijon mohamedancev. Tak uspeh je imel odlok boljševiškega komisarija Kolesova o zabranu žitnega uvoza.

Nič manj tragična ni bila usoda Tatarjev v Aserbejdžanu. Tu je ljudstvo nekaj časa prenašalo boljševike, meseca maja leta 1918 pa se je uprlo in po krvavih bojih pognalo boljševike iz Bakuja, nato pa je proglasilo svojo neodvisnost. Trezni, delavni in domoljubni Tatarji so v kratkem času v mnogem oziru popravili škodo boljševiškega režima in spravili v red gospodarstvo. Toda sreča jim ni bila mila. Po bližnjih kavkaških gorah so se potikala krvela vojaških roparjev, ki so z zavistnostjo gledali na blagostanje v tatarski deželi. Mednje so poslali boljševiki svoje agitatorje in jih kmalu pridobili zase. Lepega dne so te roparske čete razvile rdeče zastave s polu mescem in pod vodstvom rdečih komisarijev udrele v Aserbejdžan in ga znova uklonile v boljševiški jarem. Kmalu nato so sklicali boljševiki v Baku "panislamski" kongres, na katerega so prišli v prvi vrsti le dvomilijoni muslimani iz Moskve in Centralne Azije; vendar je bilo navzočih tudi nekaj pravih Mohamedovih vernikov, med njimi tudi zastopnik aserbajdžanskih Tartarov. Le-ta je mislil, da je res na panislamskem zboru ter je začel žigosati boljševiški režim; sam je videl v svojem rojstnem mestu Elizabetgradu, kako so dali boljševiki pomoriti 15 tisoč Tartarov. Naletel je slabo; potegnili so ga z odra in je s težavo rešil svojo kožo.

Ko so boljševiki tako na najzadnejši način oslabili opozicije po muslimanskih pokrajinah, so osnovali po posameznih republikah vlade in dali razumeti Evropi, da so to svobodne republike. Toda vsi vrlonvi sovjeti v teh deželah so sestavljeni iz oseb, ki jih je imenovala Moskva in ki z domačim narodom nimajo ničesar skupnega. Tako je sovjet v Turkestanu sestavljen iz ruskih boljševikov, ki so deloma došli iz Moskve, deloma so jih pa izbrali iz vrst ruskih delavcev v Turkestanu. Vseh Rusov skupaj je v Turkestanu približno 30 odstotkov, toda v sovjetskem zboru, ki se je sešel 1. maja 1918, je bilo 500 ruskih in samo 15 sarskih in kirgizskih zastopnikov.

Ti potvorjeni sovjeti se vmešavajo v vse zadeve domačinov, žalijo njih verska, družabna in pravna čustva in običaje in more vse življenje. Sadržaji boljševiškega režima so povsodi očiti; gospodarstvo v teh preje tako cvetočih pokrajin je uničeno, uprava porušena, nezadovoljnost in ogorčenje prebivalstva nepopisna. Muslimani, ki so se prvotno tako veselili revolucije, odgovarjajo danes na vsa boljševiška prigovarjanja z značilnim muslimanskim pregovorom: "Kaj nam pomaga vsa prostranost sveta, če so nam naši čevlji preozki!"

Tako kruto je boljševizem prevrnil tudi dobra mohamedanska ljudstva Centralne Azije. S tem si je pa tudi podrli tla med njimi in te je edina pridobitev boljševiške dobe v Centralni Aziji.

Iz Slovenije.

Kmet in delavec.

V "Kmetijskem listu" beremo: Pod tem naslovom priobčuje "Naprej" daljši članek, v katerem ne hote razkriva, zakaj da lov socialisti kmete. V članku pravi dobesedno: "Prav pri nas ne bi bila mogoča diktatura proletariata, ako ne bi bila izvedena sporazumna s kmeti. V naši državi bi igrali kmetje mnogo večjo ulogo nego prebivalci mest in gospodarstvo industrijskega proletariata bi bilo silno kratkotrajno, če ne bi dali kmetje živili." Podpisujemo dostavlja "Kmetijski list". — Ker je čisto res in ker trdimo to mi že od prvega dne svojega obstanka. Ali zakaj pa bi moral pomagati naš kmet, da si zgradi fabriški delavec svojo zloglasno diktaturo, tega pa ne vidimo mi in tega tudi ne bodo nikdar spoznali kmetje. Da je socializem potreben kmet, radi verujemo, da pa tako neumen, da bo šel za socialisti samo zato, da mu skujejo verige za njihovo diktaturo, pa ne verjamemo. Kmetje in delavci so res delavno ljudstvo, vendar pa je velika razlika med obema. Kadar stavkajo fabriški delavci, nikdar ne vprašajo, če bodo vsled stavke fabriški proizvajalci tako dragi, da bo kmet uničen. In če sklepajo socialistični poslanci o iz zasedenega ozemlja, ki je bil leta 1918 pri okrožnem sodišču v Celju v preiskovalnem zaporu zaradi padejo cene kmetijskim pridelkom. Tu pa je velika razlika interesov kmeta in delavca, ki bo odstranjena šele tedaj, kadar bo kmet organiziran v samostojni stanovski organizaciji, ki bo v stanu preprečiti vsak protikmetijski zakon. Zato vstopajte v Samostojno kmetijsko stranko, ki bo na uveljavila tudi socialiste, da morajo v delavnem ljudstvu vsi enako pridelnost delati. Ne pa, da bi delal kmet, tlako tovarniškim delavcem radi tiste razpite diktature proletariata.

Ustanovitev obrtnega društva v Kamniku.

V Kamniku se je ustanovilo "Obrtno društvo za politični okraj Kamnik". Po ustanovitvi je bil protestni shod vseh kričevno obdačenih obrtnikov, kmetov in trgovcev. Shod je bil sijajno obiskan in dvorana "Društvenega doma" prenapolnjena. Shod je pokazal, kako silno je ljudstvo razburjeno zaradi delovanja tukajšnjega davčnega oblastva. Če bi urad isti dan uradovale (bila je nedelja), bi gotovo prišlo do hrupnih demonstracij. Pretirano obdačenje posameznikov je že izpodkopalo vso davčno mero in nastalo je tako nezadovoljstvo, da bi tudi pri nas kak Radić našel pristase. Ljudstvo ve sicer dobro, da davkov ni toliko kriv sam finančni minister, temveč tisti, ki določujejo posameznikom višino davkov. Vsakdo ve, da morajo po silni vojni priti veliki davki, toda ti se naj jemljejo tam, kjer je denar, kakor pri bankah in velikih podjetjih, ne pa tam, kjer nič ni. Največjo škodo delajo oni, ki napačno določujejo višino davkov. To so po navadi ljudje, ki ne plačajo niti imena vredne svote davka, niti nimajo pojma o gospodarskih potrebah in dohodkih posameznih davkoplačevalcev. Kam pridemo, če se s takim površnim uradovanjem jemlje mladi državi ugled in ovira gospodarski razvoj? Sklenila se je tozadevna ostra spomenica, ki je bila odposlana na merodajna mesta.

Iz Šmartna v Rožni dolini pri Celju.

Kakor smo napovedali, tako se je tudi zgodilo. Kljub vsej agitaciji s strani župnika in Marijinih devic je vendar izšla Samostojna kmetijska stranka častno iz boja. Zdi se nam pa potrebno izpregovoriti nekaj besedi na naslov Marijinih devic in njih staršev, ker so se med volilnim bojem ponasale nekatere Marijine device na način, da je naravnost sramota zanje. Če pojmurjejo naša dekleta svojo nalogo kot Marijine device, tako kakor je treba, da so namreč vzor-matere in vzor-žene, ki so možu in rodbini najboljša opora, potem samo želimo, da bi bila vsa, v ilne napade glede jedi, spanja, kupa in drugih stvari, ki jih mora mati Božja ni poznala politike, ni ka in gibanja. Treba pravilno poznala sovraštva in se manj razpraviati dele, da je za časa prvih doza v rodbini, in katere si lasti tednov življenja, da zdravje povispe ime Marijine device, se koprčina in samobylada dobijo mora potruditi tudi, da živi tudi rano podlago. Razvajeno dete je mora primerno. Če pa katera, reči navadno posledica materine ne-moramo takozvana, Marijina de-marnosti.

Negovanje otrok.

Otroška soba.

Ako je mogoče, naj ima dete posebno sobo za spanje po noči in za igranje po dnevu. Izberite si solnčno sobo, polno zraka in svetla.

Deca — kakor rastline — uspevajo ob solnce.

Otroška postelja.

Ako dete ne more imeti posebne spalnice za sebe, mora imeti najmanj svojo posebno posteljo. Ploščata, s suknom opremljena košara je jako dobro ležišče tekom prvega leta in za matrac naj služi slovena vojaška odeja. Dovolj velika kovinasta postelja mora ravno tako dobro služiti tekom vseh prvih šestih let, ako je rob postelje zavarovan po zavesah ali ograjah.

Pravilne navade.

Mati mora naučiti dete na pravi način, kako se obnašati. Vredne navade, zavarjavanja svežega zraka, Mat Božja ni poznala politike, ni ka in gibanja. Treba pravilno poznala sovraštva in se manj razpraviati dele, da je za časa prvih doza v rodbini, in katere si lasti tednov življenja, da zdravje povispe ime Marijine device, se koprčina in samobylada dobijo mora potruditi tudi, da živi tudi rano podlago. Razvajeno dete je mora primerno. Če pa katera, reči navadno posledica materine ne-moramo takozvana, Marijina de-marnosti.

Spur med poljsko vlado in Vatikanom.

Med poljsko vlado in Vatikanom je nastal vsled odredbe nadškofa Berthramusa oster spor. Nadškof je namreč zavrnil svoji duhovščini, da se ne sme vdeležiti plebsičnega boja v Gornji Šleziji. Ker pa so poljski duhovniki edini, ki morejo z uspehom zaspati poljske interese, vidijo Poljaki v nadškofu odredbi samo protipoljsko politično akcijo. Sv. stolica je poslala monsignora Ogno, da bi poravnal spor, kar se mu pa ni posrečilo.

Beg obsojenega verižnika.

Berlinski hotelir Albert Birndorfer je bil radi verižništva obsojen na 9 mesecev ječe in na globo 200.000 mark. Ker pa mu vse to ni dišalo, je pobežnil v Švice, od koder je pisal berlinskemu časopisu, da je imenovan za ravnatelja hotela "De Paris" v Monte Carlo.

Iz občinskih zapisov v Borovnici.

sta pobežnila od orožnikov aretirana JJernej Tome iz Nevelj in Anton Pirman iz Martinjaka.

Skrbite za svež zrak.

Dete mora imeti za svojo rast svež zrak, svetlo in solnce. Okna otroške spalnice naj bodo odprta, in dete naj se enkrat na dan prežrači zunaj v prostem zraku. Celo v zimski dobi more spati dete v lopi pred hišo, ako je le obvarovana pred vetrom. Po leti pa lahko dete živi popolnoma pod milim nebom.

Spanje.

Pustite, naj dete spi, kolikor more, ali pazite na to, da ne premeni noči v dan. Navadite ga kmalu na dolgo, nepretrgano spanje vsaj za šest ur po noči. Dolg spanek navadno sledi kopanju in hranjenju sredi jutra; drug spanek, navadno krajši, sledi opoldanskemu hranjenju. Običajno bi se ne smelo dopustiti, da dete spi v pozdnem popoldnevu, kajti drugače ne bo spalo po noči. Vsi mladi otroci bi morali iti rano spat. Spravite dete v posteljo ob 6. ali 7. uri in ne držite ga pokonec z igranjem ali za družinsko zabavo. Napravite mu vse udobno; soba naj bo mirna, hladna in temna, in pustite, da sam zaspi.

Hrana.

Učite dete kar od začetka pravilne navade pri hrani s tem, da postavljate predenj pravilno hrano ob pravi uri in pazite, da je tudi zavžije.

Materino mleko je hrana narave, ali tudi ta oblika hranjenja more škoditi, ako dojite dete, kadarkoli joče. Devati novo hrano v želodec, predno je prejšnja prebavljena, napravlja bolno tudi odraslo osebo. Hranite dete z uro v roki in — ako spi — vzbudite ga ob določeni uri.

Sok od sadja naj se daje deci, hranjeni iz steklenice, enkrat na dan po tretjem mesecu. Najprej zadostuje žlička pomarančnega soka, zrečena z vodo, na prazni želodec; ta doza naj se polagoma poveča na sok pol pomaranče. Rabi se lahko tudi sok drugega zrelega sadja, na primer hruške, ali pa sok kuhanega sadja.

Treba nuditi detetu zavrete vode vsaj po dvakrat na dan. Za časa vročine naj se dete le napije hladne vode, kolikor si želi — od 1 do 6 unc na dan, po dobi deteta.

Pišite na Depot

Quartermaster v:

Brooklyn, N. Y., 59th St. and First Ave.

Boston, Mass., Army Supply Base

Chicago, Ill., 1819 W. 39th St.

Atlanta, Ga., Transportation Bldg.

San Antonio, Tex.

San Francisco, Calif.

SURPLUS PROPERTY BRANCH

Office of the Quartermaster General

Munitions Bldg., Washington, D. C.

CENE ZA NAKUP VELIKIH MNOŽIN.

Če doseže nakup 450,001, je 24 odst. prvotne vrednosti; če doseže nakup 1,000,001, je 28 odst. prvotne vrednosti; če doseže nakup 5,000,001, je 32 odst. prvotne vrednosti; če doseže nakup 10,000,001, je 35 odst. prvotne vrednosti.

NAJMANJŠE NAROČILO JE ZA \$250.

Kupujte v zabojih VOJNEGA DEPARTAMENTA MESO V KANAH

Opomba: Otroški oddelek pošilja vsakemu na zahtevo brezplačno knjižico o negovanju otrok in mater. Ako želite take iztise ali oseben nasvet, obrnite se na: U. S. Children's Bureau, Department of Labor, Washington, D. C.

MATIJA SKENDER

JAVNI NOTAR

Za Ameriko in stari kraj.
6227 Butler Street
Pittsburgh, Pa.

NOVE COLUMBIA PLOŠČE.

Novi slovenske Columbia plošče. Nemška vojaška godba.

E4688 Mli zvonček z melodijom. E1654 Hochackerbaum mars.

Vaprejo zastavo slave, (petje). E2117 Steinerlieder mars.

Na tulih tleh. E4689 Ko bi mi ljubili vedel. (petje). E4096 Beautiful Girl, Polka.

Še enkrat te objamem. E4096 Beautiful Girl, Polka.

Nedolžno oko. (petje). E2184 Auf der Alm Valzer.

Hausmalerica. V teatru. E2184 Auf der Alm Valzer.

Kakšno pečenko je Špela jedla. (šaliva). Postillon — mars.

Novih plošč nismo mogli dobiti med vojno za noben denar, sedaj pa smo dobili par tisoč in sicer štiri slovenske in štiri nemške vojaške fina godbe. Cena ploščam je zopet stara, namreč \$1.00, kakor so bile pred vojno. Naročite jih takoj, dokler jih imamo v zalogi. 8 plošč po \$1.00 stanejo \$8.00. Dajte nam tožni expressni naslov, kadar jih naročite.

IVAN PAJK 24 Main Street, Conemaugh, Pa.

KDO SE POSLUŽUJE PAIN-EXPELLERJA?

Delavec se ga poslužuje, da odpmore svojim bolečim mišicam, ki so se mu pretegnile pri težkem dnevnem delu.

Farmer ga uporablja in noče biti brez njega. Pain-Expeller zavzema častno mesto v vsaki farmarski hiši, kjer se pojavljajo hitri napadi, nesrečni dogodki in druge stvari.

Tovarniški delavec uporablja Pain-Expeller, če napadejo njegovo moč in energijo revmatične bolečine, lumbago, nevralgije in druge neprilike v njegovem težavnem pokliu.

Majnar potrebuje Pain-Expeller pri revmatičnih boleznih, bolečinah v križu, nevralgiji ali vseh boleznih, katere oslabijo telo in odvzamejo vso energijo. Gospodinja uporablja Pain-Expeller, če otroci padejo ter se ranijo, zoper pike muh in vbodilce drugih žuželk in kjer koli je potreba dobrega linimenta.

Vsaki uporablja PAIN-EXPELLER.

Išče se

tesarjev za kemični les. Plača je dva dolarja od corda. Plača je vsaka dva tedna. Nova kempa. Prvovrstna hrana za en dolar na dan. Boarding kempo upravlja Anton Mosan. Seka se stoječi les. Ravna zemlja brez gričev.

CHARCOAL IRON CO. OF AMERICA, NEWBERRY, MICHIGAN.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVIŠJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

STRIC SAMOVA TRŽNA KORBA

CORNER BEEF in CORNER BEEF HASH

Te dobro napeljene korbe s Corner Beef om in Corner Beef Hashom od vojnega departamenta, okusnim in hranilnim, omogočajo celi družini

Jesti za en dolar na dan.

Pripravna shramba in nizke cene vam omogočajo nabaviti si za malo denarja zalogo za vso zimo.

Bodite pripravljeni za potrebo.

Kupujte sedaj!

Ahima to vaš prodajalec?

Ce nima, vprašajte, zakaj ne!

Zahtevajte, da vam brez odlašanja nekoliko preskrbi. Njemu je samo treba naročiti od najbližjega Depot Quartermastera. (Seznam je naveden). Njegovo naročilo bo takoj izvršeno po spodaj navedenih cenah. On lahko napravi postaven dobiček, pa vam se vedno prihrani dosti denarja. Vstrajajte, da bo tudi on pomagal zmanjšati vaše cene za življenske potrebe.

Izrežite ta oglas ter ga mu pokažite. Zagotovite si takojšnje delovanje.

CENE NA DEBELO.

So natisnane spodaj iz tega liste lahko spoznali, koliko lahko prihranite pri nakupu.

CORNER BEEF HASH

1 lb. kane 15c. kana — 2 lb. kane 30c. kana

CORNER BEEF

1 lb. kane 15c. kana — 2 lb. kane 30c. kana

SEZNAM POPUSTOV.

Popusti pri vseh nakupih preostalega mesa v kanah dne 15. novembra 1921 in po tem inem so:

250 do 499 deset odst.

500 do 999 pet odst.

1,000 in več dvajset odst.

Vlada bo plačala prevoz kare v katerikoli del Združenih držav, ki je oddaljen več kot deset milj od skladišča.

